

JULKAISUTOIMINTA MURROKSESSA

TUTKIJAN NÄKÖKULMA

SARI LINDBLOM-YLÄNNE,
PROFESSORI, TUTKIMUSVARADEKAANI
KÄYTTÄYTYMISTIEDELLINEN TIEDEKUNTA
HELSINGIN YLIOPISTO

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

PAINETTU VAI ELEKTRONINEN? EI VALIA TUTKIJALLE

- Painetulla vs. elektroniselle julkaisulla ei ole merkitystä tutkijalle
 - Ei julkaisufoorumina, eikä tiedonlähteenä
- Tutkijan tiedonhankintaan ei vaikuta se, löytyvätkö tutkimukset yliopistoon tilatuista lehdistä vai vapaasti verkosta.
- Kyse enemmänkin henkilökohtaisista mieltymyksistä, lukeeko julkaisuja printtiversiona tai suoraan näytöltä

**JULKAISUTOIMINNAN
MURROKSEN KAKSI
HAASTATETTA TUTKIJAN
NAKOKULMASTA:**

OPEN ACCESS JA JUFO

OPEN ACCESS - JULKAISUT

- Periaate on hieno ja kannatettava
- Suomalaisia tutkijoita kannustetaan tai jopa velvoitetaan julkaisemaan open access -periaatteella toimivissa julkaisusarjoissa

OPEN ACCESS – KUKA MAKSAA?

- Perinteisten lehtien tilaaminen joko e-lehti tai paperiversioina on yliopistoille kallista
- Onko open access oikea ratkaisu?
- Open access –julkaisuissa tutkija maksaa satoja tai jopa tuhansia euroja
 - Kenen pussista lasku maksetaan?

OPEN ACCESS – KUKA VALVOO LAATUA?

- Suurin haaste on hyvien lehtien erottaminen sekalaisesta joukosta
 - “Roskalehdet” vs. tasokkaat open access -lehdet
- Miten varmistetaan, että käsikirjoitus todella on käynyt läpi kunnollisen vertaisarviointiprosessin?
 - Arviointi voi olla pinnallista tai puuttua kokonaan
 - Arviointiprosessin nopeus houkuttaa
- Tohtorikoulutuksessa on alettu laatia sääntöjä open access –julkaisemiseen
 - Ohjaajan vastuu kasvaa, vaikka viime kädessä vastuu tutkijalla

JULKAISUFOORUMI (JUFO) MUUTTANUT JULKAISUTOIMINTAA

- Tieteellisten julkaisukanavien tasoluokituksen ylläpito ja kehittäminen
- Eri tieteenalojen saaminen tasa-arvoiseksi ja vertailukelpoiseksi
- Parhaiden julkaisukanavien löytäminen kultakin tieteenalalta
- Kolme tasoluokitusta riittävän yksinkertainen ja selkeä
 1. perustaso
 2. johtava taso
 3. korkein taso

JUFON SEURAUKSET

- JUFO-luokitus alkanut ohjata julkaisemista
- Kilpailu parhaissa lehdissä julkaisemisessa kovenee entisestään
- Kotimaisten “pääjulkaisujen” nostaminen 2-tasolle
 - Kielipolitiikka?
 - Ongelmalliset seuraukset
 - Esimerkkinä Kasvatus ja lehden fokuksen kapeneminen

JUFON HAASTEET

- Kunkin paneelin on mahdotonta syvällisesti perehtyä kaikkiin alan julkaisuihin
- Sopimusten ja sääntöjen muuttuminen prosessin aikana
 - Esimerkiksi 2- ja 3-tasoja ei pitänyt rahoitusmallissa erottaa toisistaan
- Perustaso tarkoittaa hyvätasoista lehteä, mutta näitä on alettu välttää julkaisukanavana
- Konferenssien luokittelu erittäin haastavaa
 - Rahoitusta ei välttämättä enää saa alimman tason konferenssimatkoille (esim. tietojenkäsittelytiede)